

prav lepo; vsaj je on posebno na kmetih zraven duhovnov skor edini pospeševatelj tega, kar more izobraževati narod, tedaj tudi petja in glasbe, ki sta oddelek tako imenovanih „lepih umetnosti“.

5. Učitelju tedaj nikakoršne nečasti ne dela, ako on vodi petje in ga spremlja z mogočnimi glasovi orgelj, temveč srenja ga le še bolj spoštuje, ako on tudi tu stori svojo dolžnost in je vse v pravem redu.

Kdorkoli je slišal glasbo v bolj omikanih deželah ali je vsaj čital o njej, priznaval nam bode, da smo v tem še daleč zadej, in ako hočemo na zastavi imeti „Naprej“, da moramo o tem kaj več storiti ko do zdaj. Učitelju samemu ni in ne more nalagati se vse breme, ker on živi in dela le za enega; združene moči pa lahko vse storé. Treba je tedaj, da tisti, ki jim je toliko mar za glasbo, brusijo samo jezikov ne, ampak samí kaj storé ali vsaj k temu kaj pripomorejo.

Da bi se pa pri nas dobra glasba vedno bolj pospeševala, treba bi bilo:

1. Da bi bili učitelji v glasbi bolj izobraženi. Za to je pa treba že pripravnišnici več ur vadbe na teden, kot se navadno za to določuje. Umetnik Kullak je zahteval od svojega učenca pet ur vadbe na glasoviru vsaki dan; drugi je trdil, da ene ure vadbe na dan je potreba, da se človek ne odvadi; kakošen napredek bode pa pri mladenčih, ako imajo le dve ali tri ure na teden vsega glasbenega uka? Pripravniki se učé marsikaj, česar v svojem življenju rabiti ne bodo mogli. Naj odpade ono, in pospešuje naj se to, kar bode njih vsakdanji kruh.

2. Treba je, da učitelji imajo do glasbe veselje in jo pospešujejo pogumno. Da bodo pa z veseljem delali, je treba, da so bolj plačani od onih, kateri se z glasbo ne ukvarjajo. Učitelj, ki je tudi orglavec, se ima mogo učiti, česar sicer učitelj ne potrebuje. Ako hočeš količkaj orglavec in pevovodja biti, učiti se moraš zraven petja, orglanja in gosel, kar že dosti truda in časa prizadeva, pot — metodo — od stopinje do stopinje, po kateri se dajo pevci in pevke prav in dobro izuriti; vedeti in znati moraš, kaj in koliko je pevskim močém primerno; poleg tega imeti moraš sestavke v glavi in srcu, ker, kdor nima, dati ne more; pravila soglasja morajo ti biti v prstih in vedeti moraš tudi cerkvena pravila; poznati moraš kolikor toliko tudi glasbeno literaturo novejšo in starejšo dobe; pri vsem tem pa moraš, kakor pravijo, „dober želodec“ imeti — in vendar gospodovati čez glasovje. To jemlje dosti moči, najmanj tretjino časa in mnogo novcev. V službi mora orglavec, med tem, ko drugi učitelji delajo za svoj dobiček, truditi se s podukom v petji, in nihče mu ne plača in mu tudi hvale ne vé za ta poduk; ob nedeljah in praznikih, kedar drugi počivajo, ima orglavec najtežavniša opravila in je skoraj kuhan in pečen v skrbeh in težavah. Vrh vsega tega, da na kratko rečemo, ima pa orglavec še stroškov za strune, kolofonijo itd. Ako hočemo, da bode ta reč šla v prid ljudske omike naprej, je treba, da se možje, kateri imajo osodo učiteljsko v rokah, sploh na to ozirajo in ne poslušajo onih, ki ljubezen do svojega bližnjega razumejo tako-le: „kar hočeš, da bi ti drugi storili, tega ne stori drugim; česar pa ti nočeš, po vsaki ceni vrivaj drugim“.

3. Da bi se zboljšalo pred vsem drugim cerkveno petje in glasba. Cerkev, naj rekó dandanašnji „liberalci“ kar koli hočejo, je ljudstvu na deželi središče omike narodove, brez ktere se narod osrečiti ne more. Cerkev shranuje najlepše in najučenejše skladbe glasbene, je tedaj le na tem, da jih rabimo in tako damo cerkvi, kar je cerkvenega, pa tudi ne jemljemo svetu, kar je svetnega. Ako se je svet še tako pačil po šegi časa in je zametaval iznavadno dobro, cerkev obdržala

je vedno taka umetniška dela. Cerkvena glasba je mirna in zbuja vendar globoke misli in ima nežno občutljive izraze, je tedaj za mladost najpripravniše in najvarniše gradivo pri glasbenem urjenji. V cerkvi ima narod najboljšo priložnost, da boljša okus in lepočut narodno.

(Konec prihodnjič.)

Družbene stvari.

VII. občni zbor slovenske Matice v Ljubljani.

Vabilo.

Izredne okoliščine, katerih mi tukaj ni treba naštevati, so tudi letos nanesele, da se občni zbor Matice slovenske ni mogel, kakor bi se bil rad po 8. §. Matičnih pravil, sklicati poletinski čas.

Podpisani prvosednik vsled 25. §. opravnega reda določuje za VII. občni zbor

četrtak 15. dan meseca februarija t. l.

ter naznanja, da se po sveti maši, ki se bode ob 8. uri zjutraj služila v stolni cerkvi, občna skupščina v čitalnišnici dvorani

prične ob 9. uri dopoldne.

Vrsta razgovorov jej bode ta-le:

1. Prvosednikov nagovor.
2. Tajnik prebere odborovo poročilo o njegovem delovanju od 1. decembra 1870 do 2. novembra 1871. l.
3. Račun od 1. julija 1870. l. do 1. julija 1871. l.
4. Volitev treh udov, da pregledajo, presodijo in potrdijo odborov račun vsled §. 9. a) Matič. pravil.
5. Proračun od 1. julija 1851. l. do 1. julija 1872. l.
6. Volitev 10 odbornikov in sicer: a) namesto onih leta 1867. izvoljenih; ti so I) izmed ljubljanskih: gg. 1) dr. Costa E. H., 2) Lésar Anton, 3) Marn Josip, 4) Praprotnik Andrej, 5) Šolar Janez; II) izmed vnanjih: gg. 6) Cegnar Fr., 7) Cigale Matej, 8) Einspieler Andr., 9) Grabrijan Jurij, 10) dr. Kočevár Štef.

Opomba 1. Volilni list je veljaven le tisti, ki ga je družbenik lastnoročno pisal ali saj podpisal.

Opomba 2. Račun za pretéklo in proračun za prihodnje društveno leto kakor tudi volilni listi se pred razgovori razdelijo nazočim družbenikom.

Vse družbenike Matice slovenske na VII. občno skupščino vabeč srčno pozdravlja

V Ljubljani 10. januarija 1872.

Dr. E. H. Costa, prvosednik.

Mnogovrstne novice.

* Čudna zima po svetu. Na Koroškem in Salcburškem že od leta 1813. niso imeli tako hudega mraza kakor je bil meseca decembra. Iz Angleškega pa se piše, da imajo tako toplo zimo, da so v grofiji Surrey-ski, Kent-ski in Hertfordshirski okoli novega leta cele jerbaze vijolic in trobentic v polnem cvetju prinesli na prodaj v London.

* V Trnovem v Slovakiji se je po dveletnem beračenju vendar dovolila „beseda“, to je, društvo enako našim čitalnicam. Lepa ravnopravnost to Slovanom — v magjarskem kraljestvu!

* V Varaždinu se je ustanovila prva hrvaška posojilnica za kmetijstvo in obrtnijstvo po izgledu českih.

* Mnogo ljudskih učiteljev Sternberškega okraja je po Olomuškem „Našincu“ nehalo učiti v šoli, ker se jim plača ni izplačala. Kako to, vsaj se je „ustavoverski“ deželni odbor Moravski bahal, koliko da